

Rijden onder invloed in de provincie Noord-Brabant, 1993-1994

De ontwikkeling van het alcoholgebruik door automobilisten in weekendnachten

R-94-45

M.P.M. Mathijssen

Leidschendam, 1994

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV
Postbus 170
2260 AD Leidschendam
Telefoon 070-3209323
Telefax 070-3201261

Postadres gewijzigd in:
Postbus 1090
2260 BB Leidschendam

Inhoud

1.	<i>Inleiding</i>	5
1.1.	Doel van het onderzoek	5
1.2.	Uitvoering van het onderzoek	6
1.3.	Analyse van de gegevens	7
2.	<i>Beknopte beschrijving van de resultaten</i>	8
3.	<i>Tabellen 1 t/m 7</i>	13
	<i>Bijlage: enquêteformulier</i>	

1. Inleiding

Evenals in voorgaande jaren heeft de SWOV in nauwe samenwerking met de politie in 1994 het alcoholgebruik van automobilisten in Noord-Brabant geïnventariseerd. De metingen zijn uitgevoerd door zes controleteams van de politie, gelijk verdeeld over de politieregio's Midden- en West-Brabant, Brabant-Noord en Brabant-Zuidoost. De controleteams hebben gewerkt volgens richtlijnen die door de SWOV zijn opgesteld.

Drie metingen hebben plaatsgevonden in een vrijdagnacht en drie in een zaterdagnacht. De onderzoeksperiode heeft zich uitgestrekt van 2 september tot 11 december 1994.

De opdracht voor het onderzoek is aan de SWOV verleend door de Adviesdienst Verkeer en Vervoer van Rijkswaterstaat en het Provinciaal Orgaan Verkeersveiligheid Brabant.

De metingen zijn uitgevoerd in de volgende onderzoeksgebieden:

- politieregio Midden- en West-Brabant: Breda en Steenbergen/Halsteren;
- politieregio Brabant-Noord: 's-Hertogenbosch en Cuijk e.o.;
- politieregio Brabant-Zuidoost: Eindhoven en Best.

De SWOV is de politiemensen die de metingen hebben uitgevoerd, veel dank verschuldigd voor hun inzet en zorgvuldigheid.

Bij de inventarisatie is het alcoholgebruik van automobilisten geregistreerd, onderverdeeld naar onderzoeksgebied, politieregio, dag, tijdstip, geslacht en leeftijd. Daarnaast heeft de politie de herkomst van (een groot deel van) de overtreders geregistreerd.

Tot slot zijn de gegevens ook nog ingedeeld naar een aantal vervoerregio's in oprichting, namelijk: Arnhem/Nijmegen, Roosendaal/Bergen op Zoom, Breda, 's-Hertogenbosch en Eindhoven. In de toekomstige vervoerregio's Tilburg en Oss e.o. zijn geen metingen uitgevoerd.

1.1. Doel van het onderzoek

Het belangrijkste doel van de SWOV-metingen is het vaststellen van ontwikkelingen in het alcoholgebruik van de automobilisten in Noord-Brabant. Daartoe worden de gegevens van 1994 vergeleken met die van 1993.

Het nauwkeurig volgen van ontwikkelingen in het alcoholgebruik in het verkeer is voor het beleid van wezenlijk belang, omdat een betrekkelijk kleine stijging van het rijden onder invloed al ernstige gevolgen voor de verkeersveiligheid kan hebben. Verder levert het onderzoek aanwijzingen op over eventuele speciale probleemgroepen of -gebieden. Gegevens hierover kunnen worden gebruikt bij het opzetten van toezicht- en voorlichtingscampagnes rond alcoholgebruik in het verkeer.

Het onderzoek in Noord-Brabant maakt deel uit van een landelijk onderzoek naar het alcoholgebruik van automobilisten in weekendnachten, dat al sinds het begin van de jaren zeventig regelmatig wordt herhaald. De onderzoeksgroep en de onderzoekstijdstippen zijn indertijd uitgekozen op grond van hun grote bijdrage aan de alcoholonveiligheid. Bij tweederde

van de geregistreerde alcoholongevallen in Nederland is het een automobilist die alcohol heeft gebruikt. En in weekendnachten gebeuren relatief veel alcoholongevallen: de vrijdag- en zaterdagavond, die 7% van de totale week uitmaken, nemen ongeveer een kwart van de geregistreerde alcoholongevallen voor hun rekening. Het onderzoek heeft een unieke tijdreeks gegevens over het alcoholgebruik van Nederlandse automobilisten opgeleverd. Die gegevens zijn zowel voor landelijk als regionaal verkeersveiligheidsbeleid van belang. Behalve in schriftelijke verslagen aan de landelijke en regionale opdrachtgevers worden de resultaten ook opgenomen in BIS-V, het geautomatiseerde BeleidsInformatieSysteem over ontwikkelingen in een aantal belangrijke aandachtsgebieden voor het verkeersveiligheidsbeleid.

In de loop der jaren zijn diverse wijzigingen in de onderzoeksmethode doorgevoerd om de efficiëntie van het onderzoek te vergroten zonder de vergelijkbaarheid van de gegevens in de tijd aan te tasten. Zo is de landelijke steekproef ongeveer zeven maal zo groot geworden als in de jaren zeventig en tachtig, zonder dat de kosten van het onderzoek zijn toegenomen. De betrouwbaarheid van uitspraken over ontwikkelingen in het alcoholgebruik is daardoor sterk toegenomen. Dit geldt vooral voor de relatief kleine groep zware drinkers met een sterk verhoogde ongevals- en letselskans.

Veranderingen in de onderzoeksgroep en/of het onderzoekstijdstip zouden betekenen, dat de bestaande tijdreeks wordt afgebroken. Zulke veranderingen worden in het algemeen slechts doorgevoerd op grond van zwaarwegende argumenten. In dit geval zou dat een verschuiving van het zwaartepunt in het alcoholgebruik en/of de alcoholonveiligheid kunnen zijn. Vooralsnog bestaan er echter geen aanwijzingen voor zo'n verschuiving.

Naast de metingen van het alcoholgebruik van automobilisten heeft de SWOV in 1994 weer een korte enquête onder de contactpersonen bij de politie uitgevoerd. Die is bedoeld om enig inzicht te krijgen in de aard en omvang van het politietoezicht en in eventuele veranderingen daarin. De vragenlijst is als bijlage bij dit verslag opgenomen.

1.2. Uitvoering van het onderzoek

Ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van de steekproef over de drie Brabantse politieregio's is Tilburg in 1994 vervangen door Eindhoven. Een bijkomend argument hiervoor was, dat het in 1993 niet mogelijk bleek de medewerking van de Tilburgse politie te verkrijgen. Om geen geflatteerd beeld te krijgen van het alcoholgebruik van de Brabantse automobilisten in dat jaar, zijn aan de steekproef van 1993 de Tilburgse gegevens van 1992 toegevoegd.

De zes controleteams van de politie hebben in 1994 in totaal 1735 willekeurige automobilisten staande gehouden. Elke staande gehouden automobilist heeft een blaastest afgelegd op een draagbare elektronische ademtester met cijfermatige uitlezing van een BAG-promillage (BAG = bloedalcohol-gehalte; de wettelijke limiet ligt in Nederland op 0,50 promille). De testers waren van het fabrikaat Dräger, type Alcotest 7410. Voor het gebruik van testers die een BAG-promillage aangeven, heeft het Gerechtelijk Laboratorium van het Ministerie van Justitie toestemming verleend.

Het controleteam van Breda heeft de metingen rond 03.00 uur moeten afbreken, omdat men het grote aanbod van overtreiders niet meer aankon. Het gevolg daarvan is, dat voor dit onderzoeksgebied een geflatteerd beeld van het alcoholgebruik zou kunnen ontstaan. Immers, het aandeel overtreiders neemt in het algemeen toe naarmate het later wordt. Om deze mogelijke vertekening van het beeld te corrigeren zijn de gegevens van het laatste onderzoeksuur in 1993 aan de gegevens van 1994 toegevoegd. De Brabantse steekproef is daardoor 11 records opgehoogd tot 1746 records. De gevolgen hiervan voor de BAG-verdeling van de hele provincie zijn verwaarloosbaar. Maar het beeld dat verkregen is van het alcoholgebruik in Breda, is wellicht niet geheel zuiver. Om misverstanden te voorkomen moet overigens worden opgemerkt, dat ook het Bredase team met grote inzet en zorgvuldigheid heeft gewerkt, hetgeen onder andere mag blijken uit het aantal van 405 gecontroleerde automobilisten.

1.3. Analyse van de gegevens

De verzamelde gegevens zijn geanalyseerd met behulp een log-lineair analyseprogramma. Er is tweezijdig getoetst op 5%-niveau (Z-waarde moet groter zijn dan 1.96).

In de praktijk betekent dit, dat bij een steekproef van 1500 waarnemingen en een uitgangsperscentage van 4% overtreiders (vergelijkbaar met de landelijke situatie in 1993) een verandering van 1,5% statistisch significant zal blijken te zijn.

De resultaten van het onderzoek worden in hoofdstuk 3 gepresenteerd in de vorm van een tabellenoverzicht, waarop in het volgende hoofdstuk een korte toelichting wordt gegeven.

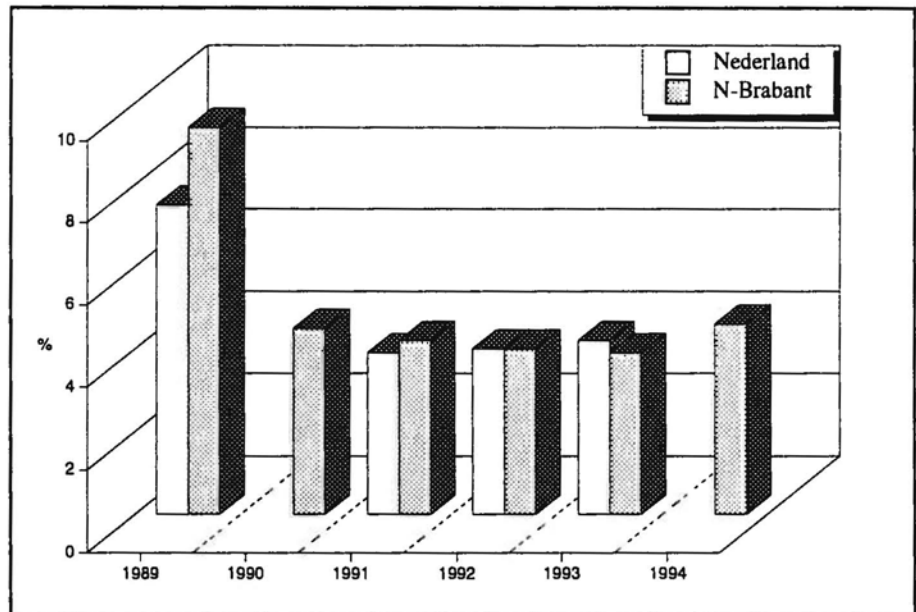
2. Beknopte beschrijving van de resultaten

De resultaten van het onderzoek naar het alcoholgebruik van automobilisten in Noord-Brabant worden in dit hoofdstuk besproken aan de hand van de tabellen 1 t/m 7 uit hoofdstuk 3. De resultaten van 1994 worden steeds vergeleken met de Brabantse en landelijke resultaten van 1993.

Tabel 1. BAG-verdeling naar dag van het weekend

In 1994 zijn in Noord-Brabant iets meer drinkers ($BAG \geq 0,20$ promille) aangetroffen dan in 1993: 9,7% in 1994 versus 9,4% in 1993. Het aandeel overtreeders ($BAG \geq 0,50$ promille) is nog wat meer toegenomen, namelijk van 3,9% in 1993 tot 4,6% in 1994. Dit effect is overigens niet statistisch significant ($Z = 0,95$; $\chi^2 = 0,91$ bij $df = 1$).

In heel Nederland bedroeg het aandeel overtreeders in het najaar van 1993 4,2%. Het landelijke percentage voor 1994 is nog niet definitief bekend, maar zal hoogstwaarschijnlijk uitkomen op 4,9%.

Ontwikkeling van het aandeel rijders onder invloed in Nederland en de provincie Noord-Brabant, 1989-1994.

In bovenstaande grafiek is de ontwikkeling van het aandeel overtreeders in Noord-Brabant en in heel Nederland sinds 1989 weergegeven. De grafiek laat zien, dat het rijden onder invloed in heel Nederland sinds 1992 weer een licht stijgende tendens vertoont. De ontwikkeling die in 1994 in Noord-Brabant is geconstateerd, wijst eveneens op een opgaande lijn. De definitieve vergelijking met de landelijke situatie in 1994 kan pas worden gemaakt, wanneer de gegevens van alle provincies bekend zijn. Publicatie van de landelijke gegevens over 1994 is medio 1995 te verwachten.

De toename van het aandeel overtreeders in Noord-Brabant heeft zich bijna geheel voltrokken binnen de categorie zwaardere overtreeders ($BAG \geq 0,80$

promille). Hun aandeel is tussen 1993 en 1994 toegenomen van 1,7% tot 2,3%. Hoewel niet significant ($Z = 1.36$; $\chi^2 = 1.85$ bij $df = 1$), is deze stijging toch verontrustend vanwege de sterke risicoverhoging die bij een dergelijk alcoholgebruik optreedt.

Het landelijke percentage zwaardere overtreeders bedroeg in 1993 2,1%.

Op landelijke schaal is het aandeel overtreeders in de vrijdagnacht groter dan in de zaterdagnacht. Maar doordat het verkeersaanbod in de zaterdagnacht groter is dan in de vrijdagnacht, ontlopen de absolute aantallen overtreeders in beide nachten elkaar meestal niet veel.

In Noord-Brabant was er in 1994 nauwelijks verschil tussen beide nachten, noch wat het aantal gecontroleerde automobilisten betreft, noch wat het aandeel overtreeders betreft. Wel was in de vrijdagnacht het aandeel zwaardere overtreeders groter dan in de zaterdagnacht: 2,9% versus 1,7%. Ook dit verschil is niet statistisch significant ($Z = 1.60$; $\chi^2 = 2.55$ bij $df = 1$).

Tabel 2. BAG-verdeling naar dag en onderzoeksgebied

De hoogste percentages overtreeders zijn in 1994 aangetroffen in Eindhoven (5,8%) en Breda (5,4%), de laagste in Cuijk (2,8%) en Steenbergen/Halsteren (2,9%). Deze verschillen in alcoholgebruik hangen waarschijnlijk voor een belangrijk deel samen met verschillen in urbanisatiegraad.

Het meest opvallend is wellicht de ruime verdubbeling van het aandeel overtreeders in Best: van 2,0% in 1993 tot 4,7% in 1994. Gezien de betrekkelijk kleine absolute aantallen is dit effect echter niet statistisch significant.

De vervanging van Tilburg door Eindhoven in de steekproef van 1994 lijkt eerder een drukkend dan een stuwend effect op het Brabantse percentage overtreeders te hebben gehad.

Tabel 3. BAG-verdeling naar dag en tijdstip

Naarmate het later in de nacht wordt, neemt het aandeel overtreeders toe. Maar tegelijkertijd neemt het verkeersaanbod af. De absolute aantallen rijders onder invloed op verschillende tijdstippen van de weekendnachten ontlopen elkaar doorgaans dan ook niet veel. De Brabantse situatie wijkt op dit punt niet belangrijk af van het landelijke beeld. In 1994 was het aandeel overtreeders na middernacht ruim driemaal zo groot als voor middernacht: 7,1% versus 2,1%. Dit effect is statistisch significant ($Z = 4.64$; $\chi^2 = 21.52$ bij $df = 1$).

Verder neemt niet alleen het aandeel overtredingen toe naarmate het later wordt, maar ook de zwaarte ervan.

Tabel 4. BAG-verdeling naar geslacht en leeftijd

Rijden onder invloed blijkt ook in 1994 nog steeds voornamelijk een mannenprobleem te zijn. Mannelijke bestuurders waren in 1994 in Noord-Brabant verhoudingsgewijs driemaal zo vaak onder invloed als vrouwelijke: 5,6% versus 1,8%.

In heel Nederland zat in 1993 4,9% van de mannelijke bestuurders en 2,3% van de vrouwelijke bestuurders in weekendnachten onder invloed van alcohol achter het stuur.

Onder de vrouwelijke bestuurders in Noord-Brabant zijn in 1994, evenals in 1993, de meeste overtreders aangetroffen in de leeftijdsgroep van 25 tot 50 jaar. In de leeftijdsgroep van 50 jaar en ouder zijn in geen van beide jaren overtreders aangetroffen.

Bij de mannen onderscheidt de leeftijdsgroep van 25 tot 50 jaar zich eveneens in ongunstige zin. In deze leeftijdsgroep bleek in 1994 6,7% van de bestuurders in overtreding te zijn, tegen gemiddeld 4,2% in de overige leeftijdsgroepen. Dit effect is net niet statistisch significant ($Z = 1.82$; $\chi^2 = 3.31$ bij $df = 1$). Ook in 1993 kende deze leeftijdsgroep van 25 tot 50 jaar de meeste overtreders, maar toen was het verschil met de overige leeftijdsgroepen minder groot. In heel Nederland reed in 1993 eveneens de leeftijdsgroep van 35 tot 50 jaar het meest onder invloed.

In 1994 was 72% van alle gecontroleerde bestuurders in Noord-Brabant van het mannelijke geslacht. In 1993 bedroeg het aandeel mannelijke bestuurders in heel Nederland 73%.

Tabel 5. Herkomstverdeling van overtreders

In de registratie van de herkomst van overtreders is in 1994 een verandering aangebracht. Registratie vanaf een BAG $\geq 0,50$ promille bleek in voorgaande jaren tot verwarring te leiden, omdat veel controleteams een automobilist pas in overtreding vonden bij een BAG $\geq 0,70$ promille. Dit is de grens waarbij een automobilist wordt overgebracht naar het bureau om de ademanalyse voor bewijsdoeleinden te ondergaan. Tussen 0,50 en 0,69 promille werd dan ook vaak vergeten naar de herkomst te vragen. Daarom is de grens voor de herkomstregistratie in 1994 gelegd bij een BAG $\geq 0,70$ promille.

De herkomstverdeling van de 44 bestuurders met een BAG $\geq 0,70$ promille was in 1994 als volgt:

- horecagelegenheid (bar, café, restaurant, disco)	59%
- bezoek/feestje	14%
- werk/thuis	14%
- sportkantine	7%
- overig/onbekend	7%

Het meest opvallende verschil met 1993 is, dat er in dat jaar geen overtreders zijn geregistreerd die uit een sportkantine kwamen. Verder is in 1994 de categorie "onbekend" sterk gereduceerd.

Tabel 6. BAG-verdeling naar politieregio

In de politieregio Brabant-Zuidoost zijn in 1994 wat meer overtreders (5,3%) aangetroffen dan in de beide andere politieregio's (4,2%). Hoewel het verschil niet statistisch significant is, is het wel opmerkelijk omdat beide metingen in Brabant-Noord in een zaterdagnacht zijn uitgevoerd. In het algemeen worden er in de zaterdagnacht minder overtreders aangetroffen dan in de zaterdagnacht.

Tabel 7. BAG-verdeling naar vervoerregio

In 1994 wordt voor de eerste maal een BAG-verdeling naar vervoerregio gepresenteerd. In de vervoerregio's Arnhem/Nijmegen en Roosendaal/Bergen op Zoom zijn aanzienlijk minder overtreders (2,9%) aangetroffen dan

in de drie andere regio's waar het alcoholgebruik van automobilisten is onderzocht (5,2%). Dit verschil is net niet statistisch significant ($Z = 1.95$; $\chi^2 = 21.52$ bij $df = 1$). Bovendien kan het verschil voor een belangrijk deel worden verklaard uit verschillen in urbanisatiegraad tussen de onderzoeksgebieden.

Enquêteresultaten

De enquêteresultaten per provincie zijn slechts beperkt bruikbaar vanwege de zeer geringe steekproefomvang (zes onderzoeksgebieden). Over de resultaten zal dan ook pas uitvoerig worden gerapporteerd in het landelijke verslag dat na afloop van alle provinciale metingen wordt opgesteld. De volgende globale resultaten van de Brabantse enquête zijn echter wel het vermelden waard:

- Volgens de politiecoördinatoren is het toezicht in drie van de zes onderzoeksgebieden toegenomen (met 20-25%) en in de drie overige onderzoeksgebieden afgenomen (25-60%). De uitspraken van de coördinatoren hebben betrekking op de 12 maanden die voorafgingen aan het SWOV-onderzoek in 1994, in vergelijking met het jaar daarvoor.
- In drie onderzoeksgebieden waren in het jaar voorafgaand aan de SWOV-metingen meer dan zes geplande, aselecte alcoholcontroles per 100.000 inwoners uitgevoerd, in twee gebieden gecombineerd met systematische aselecte alcoholcontrole door surveillance-teams. Een dergelijk toezichtniveau is als "hoog" te kwalificeren (zie ook: *Rijden onder invloed in Nederland, 1992-1993. SWOV, 1994*).
- In één ander onderzoeksgebied was alleen systematische aselecte alcoholcontrole door surveillance-teams uitgevoerd. Dit toezichtniveau is als "gemiddeld" te kwalificeren.
- In één van de twee resterende onderzoeksgebieden waren alleen incidentele geplande aselecte alcoholcontroles uitgevoerd, in het ander was in het geheel geen aselecte alcoholcontrole uitgevoerd. Het toezichtniveau in deze twee gebieden kan als "laag" worden gekwalificeerd.
- In geen enkel onderzoeksgebied was sprake van systematische alcoholcontrole onder betrokkenen bij ongevallen.

Al met al lijkt het niveau van politietoezicht in een groot deel van de provincie Noord-Brabant tussen de metingen van 1993 en die van 1994 afgenomen te zijn.

Conclusies en aanbevelingen

De resultaten van het Rij- en drinkgewoontenonderzoek in 1994 leveren voor Noord-Brabant een niveau van rijden onder invloed op, dat iets boven het landelijke niveau van 1993 ligt, maar iets onder het landelijke niveau van 1994. Hoewel het alcoholgebruik in Noord-Brabant niet significant is toegenomen, is er toch enige reden voor ongerustheid. Dat is temeer het geval, omdat de gemeten stijging van het aandeel overtreders zich vrijwel geheel heeft voorgedaan in de categorie zwaardere drinkers ($BAG \geq 0,80$ promille).

Een oorzakelijk verband tussen het licht toegenomen alcoholgebruik en het afgenomen politietoezicht kan op grond van de beperkte enquêtegegevens niet wetenschappelijk worden aangetoond, maar ligt wel voor de hand. Bij het landelijke Rij- en drinkgewoontenonderzoek van de SWOV

in 1993 is gebleken, dat in gebieden met een relatief hoog toezichtniveau aanmerkelijk minder onder invloed van alcohol werd gereden dan in gebieden met een relatief laag toezichtniveau.

Nu de reorganisatie van de politie definitief haar beslag heeft gekregen, kan het toezicht op alcoholgebruik in Noord-Brabant hopelijk weer worden geïntensiveerd. Van belang daarbij is dat de opsporing en afhandeling van verdachten door de politie op een efficiënte wijze plaatsvindt. Een stapje in de goede richting is, dat overtreders met een ademalcoholgehalte tussen 235 en 350 µg/l (BAG tussen 0,54 en 0,80 promille) sinds kort een politietransactie krijgen aangeboden. Voorheen was dat een gemandateerde OM-transactie, die meer papierwerk met zich meebracht.

Een verdere verbetering van de efficiëntie is te bereiken door het toepassen van slimme toezichtstrategieën en -methoden. Een belangrijk onderdeel daarvan zijn geplande aselechte alcoholcontroles, met name op dagen en tijdstippen waarop relatief veel rijders onder invloed te verwachten zijn: de weekendnachten, de zaterdag- en zondagmiddag en sommige doordeweekse nachten. Het grootste effect kan worden bereikt door elk uur van locatie te wisselen, door duidelijk zichtbaar te controleren en door een vast transportteam van twee personen de verdachten naar het bureau te laten vervoeren. Te vaak komt het nog voor dat verdachten door steeds weer nieuwe leden van het controleteam worden weggebracht. Als er dan enkele rijders onder invloed vrij snel achter elkaar worden betrapt, is er geen capaciteit op straat meer beschikbaar voor het testen van bestuurders.

3. Tabellen 1 t/m 7

Tabel 1a. Alcoholgebruik naar weekenddag in 1993

Tabel 1b. Alcoholgebruik naar weekenddag in 1994

Tabel 2a. Alcoholgebruik naar dag en onderzoeksgebied in 1993

Tabel 2b. Alcoholgebruik naar dag en onderzoeksgebied in 1994

Tabel 3a. Alcoholgebruik naar dag en tijdstip in 1993

Tabel 3b. Alcoholgebruik naar dag en tijdstip in 1994

Tabel 4a. Alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd in 1993

Tabel 4b. Alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd in 1994

Tabel 5a. Herkomst van overtreders naar BAG-klasse in 1993

Tabel 5b. Herkomst van overtreders naar BAG-klasse in 1994

Tabel 6a. Alcoholgebruik naar politieregio in 1993

Tabel 6b. Alcoholgebruik naar politieregio in 1994

Tabel 7. Alcoholgebruik naar vervoerregio in 1994

tabel 1a. alcoholgebruik naar weekenddag, 1993

dag	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
vrijdag	757	6,1%	2,1%	1,2%	0,8%	4,1%
zaterdag	854	5,0%	2,3%	0,9%	0,5%	3,7%
totaal	1611	5,5%	2,2%	1,1%	0,6%	3,9%

tabel 2a. alcoholgebruik naar dag en onderzoeksgebied, 1993

dag en gebied	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
breda	277	7,6%	3,2%	2,5%	1,1%	6,9%
den bosch	218	4,1%	1,8%	0,9%	0,9%	3,7%
cuijk e.o.	262	6,1%	1,1%	--	0,4%	1,5%
totaal	757	6,1%	2,1%	1,2%	0,8%	4,1%
<i>zaterdag</i>						
steenbergen/ halsteren	182	6,0%	3,3%	0,5%	--	3,8%
tilburg*	271	8,1%	3,0%	1,8%	1,5%	6,3%
best	401	2,5%	1,5%	0,5%	--	2,0%
totaal	854	5,0%	2,3%	0,9%	0,5%	3,7%

* gegevens najaar 1992

tabel 1b. alcoholgebruik naar weekenddag, 1994

dag	n	bloedalcoholgehalte (bag-‰)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
vrijdag	887	5,5%	1,6%	1,8%	1,1%	4,5%
zaterdag	859	4,7%	2,9%	1,3%	0,5%	4,7%
totaal	1746	5,1%	2,2%	1,5%	0,8%	4,6%

tabel 2b. alcoholgebruik naar dag en onderzoeksgebied, 1994

dag en gebied	n	bloedalcoholgehalte (bag-‰)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
breda	406	8,9%	2,0%	2,0%	1,5%	5,4%
den bosch	233	3,4%	1,3%	2,1%	1,3%	4,7%
cuijk e.o.	248	2,0%	1,2%	1,2%	0,4%	2,8%
totaal	887	5,5%	1,6%	1,8%	1,1%	4,5%
<i>zaterdag</i>						
steenbergen/ halsteren	239	5,4%	1,7%	1,3%	--	2,9%
eindhoven	346	5,8%	2,9%	2,0%	0,9%	5,8%
best	274	2,6%	4,0%	0,4%	0,4%	4,7%
totaal	859	4,7%	2,9%	1,3%	0,5%	4,7%

tabel 3a. alcoholgebruik naar dag en tijdstip, 1993

dag en tijdstip	n	bloedalcoholgehalte (bag-‰)				≥0,5
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	
<i>vrijdag</i>						
22-24 u.	379	2,9%	0,8%	--	--	0,8%
00-02 u.	298	8,7%	3,0%	1,3%	0,7%	5,0%
02-04 u.	80	11,3%	5,0%	6,3%	5,0%	16,7%
totaal	757	6,1%	2,1%	1,2%	0,8%	4,1%
<i>zaterdag</i>						
22-24 u.	355	3,1%	1,7%	0,8%	0,3%	2,8%
00-02 u.	315	5,7%	2,9%	0,3%	--	3,2%
02-04 u.	184	7,6%	2,7%	2,2%	1,6%	6,5%
totaal	854	5,0%	2,3%	0,9%	0,5%	3,7%

tabel 3b. alcoholgebruik naar dag en tijdstip, 1994

dag en tijdstip	n	bloedalcoholgehalte (bag-%)				≥0,5
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	
<i>vrijdag</i>						
22-24 u.	490	4,7%	1,0%	0,8%	0,6%	2,4%
00-02 u.	305	5,6%	2,3%	2,0%	1,0%	5,2%
02-04 u.	92	9,8%	2,2%	6,5%	4,3%	13,0%
totaal	887	5,5%	1,6%	1,8%	1,1%	4,5%
<i>zaterdag</i>						
22-24 u.	415	4,1%	1,2%	0,2%	0,5%	1,9%
00-02 u.	313	5,4%	2,9%	1,3%	0,3%	4,5%
02-04 u.	131	4,6%	8,4%	4,6%	0,8%	13,7%
totaal	859	4,7%	2,9%	1,3%	0,5%	4,7%

tabel 4a. alcohol gebruik naar geslacht en leeftijd, 1993

geslacht en leeftijd	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>mannen</i>						
18-24 jr	282	1,8%	1,8%	2,1%	0,7%	4,6%
25-34 jr	329	7,9%	3,3%	0,9%	0,9%	5,2%
35-49 jr	327	7,6%	2,1%	1,2%	1,2%	4,6%
50 jr e.o.	178	5,6%	3,4%	0,6%	--	3,9%
totaal	1116	5,9%	2,6%	1,3%	0,8%	4,7%
<i>vrouwen</i>						
18-24 jr	133	1,5%	0,8%	--	--	0,8%
25-34 jr	155	3,9%	1,3%	1,3%	0,6%	3,2%
35-49 jr	158	7,6%	2,5%	0,6%	--	3,2%
50 jr e.o.	49	6,1%	--	--	--	--
totaal	495	4,6%	1,4%	0,6%	0,2%	2,2%

tabel 4b. alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd, 1994

geslacht en leeftijd	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>mannen</i>						
18-24 jr	277	4,3%	1,1%	2,2%	0,7%	4,0%
25-34 jr	386	4,7%	2,3%	2,6%	1,3%	6,2%
35-49 jr	349	6,9%	4,6%	1,4%	1,1%	7,2%
50 jr e.o.	246	6,1%	2,0%	1,6%	0,8%	4,5%
totaal	1258	5,5%	2,6%	2,0%	1,0%	5,6%
<i>vrouwen</i>						
18-24 jr	127	2,4%	--	--	0,8%	0,8%
25-34 jr	165	4,8%	1,8%	0,6%	--	2,4%
35-49 jr	142	4,2%	2,1%	0,7%	--	2,8%
50 jr e.o.	54	5,6%	--	--	--	--
totaal	488	4,1%	1,2%	0,4%	0,2%	1,8%

tabel 5a. herkomst van overtreders naar bag-klasse, 1993

bag-%o	n	herkomst				
		horeca	sport- kantine	bezoek/ feestje	werk/ thuis	anders/ onbek.
0,5-0,8	35	43%	--	20%	11%	26%
0,8-1,3	17	53%	--	41%	--	6%
≥ 1,3	10	80%	--	10%	10%	--
totaal	62	52%	--	24%	8%	16%

tabel 6a. alcoholgebruik naar politieregio, 1993

politieregio	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
m/w-brabant	730	7,4%	3,2%	1,8%	1,0%	5,9%
brabant-nrd	480	5,2%	1,5%	0,4%	0,6%	2,5%
brabant-zo	401	2,5%	1,5%	0,5%	--	2,0%
totaal	1611	5,5%	2,2%	1,1%	0,6%	3,9%

tabel 5b. herkomst van overtreders naar bag-klasse, 1994

bag-%	n	herkomst				
		horeca	sport- kantine	bezoek/ feestje	werk/ thuis	anders/ onbek.
0,7-0,8	3	33%	--	--	67%	--
0,8-1,3	27	56%	11%	15%	15%	4%
≥ 1,3	14	71%	--	14%	--	14%
totaal	44	59%	7%	14%	14%	7%

tabel 6b. alcoholgebruik naar politieregio, 1994

politieregio	n	bloedalcoholgehalte (bag-%)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
m/w-brabant	645	7,6%	1,9%	1,7%	0,9%	4,5%
brabant-nrd	481	2,7%	1,2%	1,7%	0,8%	3,7%
brabant-zo	620	4,4%	3,4%	1,3%	0,6%	5,3%
totaal	1746	5,1%	2,2%	1,5%	0,8%	4,6%

tabel 7. alcoholgebruik naar vervoerregio, 1994

vervoerregio	n	bloedalcoholgehalte (bag-‰)				≥0,5
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	
arnhem/ nijmegen*	248	2,0%	1,2%	1,2%	0,4%	2,8%
roosendaal/ bergen op z	239	5,4%	1,7%	1,3%	--	2,9%
breda	406	8,9%	2,0%	2,0%	1,5%	5,4%
den bosch	233	3,4%	1,3%	2,1%	1,3%	4,7%
eindhoven	620	4,4%	3,4%	1,3%	0,6%	5,3%
totaal	1746	5,1%	2,2%	1,5%	0,8%	4,6%

* exclusief het gelderse deel van de vervoerregio; uitsluitend cuijk e.o.

Bijlage: enquêteformulier

Enquête rij- en drinkgewoontenonderzoek 1994

Team:

Aantal inw. onderzoekgebied:

Contactpersoon:

Coördinator:

Telefoonnr.:

vragenlijst

A. Kunt u een schatting maken van de procentuele toe- of afname van het alcoholtoezicht in het onderzochte gebied in het afgelopen jaar:

1. toename met%

2. afname met%

3. gelijk gebleven

4. weet niet

B. Zijn er het afgelopen jaar in het onderzochte gebied de volgende soorten alcoholcontroles uitgevoerd:

1. geplande aselechte alcoholcontroles; zoja, aantal 1. ja
2. nee

2. systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance 1. ja
2. nee

3. selectieve alcoholcontrole bij opvallend rijgedrag 1. ja
2. nee

4. systematische alcoholcontrole bij ongevallen

a. onder bestuurders van motorvoertuigen 1. ja
2. nee

b. onder bromfietzers 1. ja
2. nee

c. onder fietsers 1. ja
2. nee

d. onder voetgangers 1. ja
2. nee

5. andere controlevormen, namelijk..... 1. ja
2. nee